

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міграційне право»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ФАКУЛЬТЕТ

08 Право
081 «Право»
Перший (бакалаврський)
Права та лінгвістики

Робоча програма з навчальної дисципліни «Міграційне право» для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 08 "Право", галузь знань 081 «Право», бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач В.В. Макарчук, Н.І. Бровко – Біла Церква: БНАУ, 2019. – 15 с.

Розробник: В.В. Макарчук, кандидат юридичних наук, асистент, Н.І. Бровко, кандидат юридичних наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін

(Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри теоретико-правових та соціально-гуманітарних дисциплін,

доцент

Л.М. Мельник

Схвалено методичною радою факультету права та лінгвістики

(Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.)

Голова методичної ради, доцент

В.Д. Борщовецька

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	6
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
6.1. Лекції	7
6.2. Практичні заняття	8
6.3. Самостійна робота	8
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань	9
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	10
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	10
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	11
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	11
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	13
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2019–2020 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Міграційне право» для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 години (лекції – 14, практичні заняття – 28), самостійна робота здобувачів вищої освіти – 48 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>08 "Право"</u>	Вільного вибору	
	Напрямок підготовки <u>081"Право"</u>		
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр» Кваліфікація: «Бакалавр правознавства»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин 90		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 42 самостійної роботи – 48		Лекції	
		14 год.	9 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	75 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
			залік

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міграційне право» є опанування здобувачами вищої освіти - майбутніми правниками теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із питаннями міграції, глибоке і всебічне дослідження зародження і розвитку правового регулювання міграційних процесів в Україні, здійснення аналізу правового статусу різних категорій мігрантів в Україні (іммігрантів, іноземців та осіб без громадянства, яким надається притулок, біженців, репатріантів), сприяння опануванню методики правового аналізу норм міграційного права України.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна для бакалаврів «Міграційне право» базується на дисциплінах які вивчаються паралельно, як «Теорія держави та права», «Конституційне право України», «Міжнародне публічне право», «Адміністративне право» для бакалаврів.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Право» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни
РН 3.	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
РН 4.	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
РН 5.	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
РН 8.	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
РН 9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
РН 18.	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
РН 19.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
РН 20.	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Міграційне право

1. Вступ до міграційного права
2. Міграційне право як галузь права
3. Суб'єкти міграційного права
4. Правове регулювання в'їзду в Україну та виїзду за її межі

Змістовий модуль II. Міграційний процес

5. Правове регулювання імміграції, притулку та репатріації
6. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб
7. Юридична відповідальність у міграційному праві
8. Міжнародне міграційне право

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Загальна характеристика міграційного права												
Тема 1 Поняття, предмет і метод міграційного права	11	2	4			5	10	1	1			8
Тема 2 Система міграційного права та його джерела	8	1	2			5	10	1	1			8
Тема 3 Поняття, класифікація міграції фізичних осіб та мігрантів. Нелегальна міграція як явище сьогодення: загальна характеристика	8	1	2			5	9	1				8
Всього за модулем 1	27	4	8			15	29	3	2			24
Змістовий модуль II. Основні інститути міграційного права України												
Тема 4 Інститут міграції в міграційному праві України	12	2	4			6	11	1	1			9
Тема 5 Інститути еміграції та свободи пересування територією України	12	2	4			6	12	1	1			10

людини і громадянина в міграційному праві України. Торгівля людьми як явище: загальна характеристика												
Тема 6 Інститут громадянства в міграційному праві України	12	2	4			6	10	1	1			8
Тема 7 Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні та юридичні підстави його зміни в процесі міграції	11	2	4			5	10	1	1			8
Тема 8 Інститут притулку в міграційному праві України	8	1	2			5	9	1				8
Тема 9 Інститут повернення (репатріації) репресованих осіб і раніше депортованих народів у міграційному праві України	8	1	2			5	9	1				8
Всього за модулем 2	63	10	20			33	61	6	4			51
Усього годин	90	14	28			48	90	9	6			75

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лаб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, с р – самостійна робота.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

№ з/п	Тема і зміст лекції	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика міграційного права		
1	Поняття, предмет і метод міграційного права	2
2	Система міграційного права та його джерела	1

3	Поняття, класифікація міграції фізичних осіб та мігрантів	1
Разом за змістовий модуль 1		4
Змістовий модуль 2. Основні інститути міграційного права України		
4	Інститут імміграції в міграційному праві України	2
5	Інститути еміграції та свободи пересування територією України людини і громадянина в міграційному праві України	2
6	Інститут громадянства в міграційному праві України	2
7	Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні та юридичні підстави його зміни в процесі міграції	2
8	Інститут притулку в міграційному праві України	1
9	Політичні, юридичні та практичні проблеми повернення раніше депортованих народів до України	1
Разом за змістовий модуль 2		10
Всього		14

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет і метод міграційного права	4
2	Система міграційного права та його джерела	2
3	Поняття, класифікація міграції фізичних осіб та мігрантів	2
4	Інститут імміграції в міграційному праві України	4
5	Інститути еміграції та свободи пересування територією України людини і громадянина в міграційному праві України	4
6	Інститут громадянства в міграційному праві України	4
7	Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні та юридичні підстави його зміни в процесі міграції	4
8	Інститут притулку в міграційному праві України	2
9	Політичні, юридичні та практичні проблеми повернення раніше депортованих народів до України	2
Разом годин		28

--	--

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна міграційна політика України	5
2	Міжнародні договори України, які стосуються міграції фізичних осіб (загальна характеристика)	5
3	Державно-правове регулювання міграційними процесами згідно Конституції України	5
4	Характеристика закону України «Про імміграцію»	6
5	Законодавчі обмеження пересування територією України. Характеристика закону України «Про біженців та осіб які потребують додаткового або тимчасового захисту»	6
6	Характеристика закону України «Про громадянство»	6
7	Характеристика закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»	5
8	Міжнародне та національне право про притулок	5
9	Політичні, юридичні та практичні проблеми повернення раніше депортованих народів до України	5
Разом годин		48

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

ВАРІАНТ № 1

1. Указ Президента України «Про Концепцію державної міграційної політики».
2. Підстави набуття громадянства України.
3. Понятті, причини репатріації.

ВАРІАНТ № 2

1. Загальна характеристика Закону України "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України"
2. Права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства на території України.
3. Проблеми повернення раніше депортованих народів на Батьківщину.

ВАРІАНТ № 3

1. Загальна характеристика Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні».
2. Положення Конституції України та Закону України «Про біженців» що стосуються інституту притулку.
3. Принципи законодавства України про громадянство.

ВАРІАНТ № 4

1. Ст. 26,33,92 Конституції України, що стосуються державного регулювання міграції в Україні.
2. Характеристика закону України «Про громадянство».
3. Положення Загальної декларації прав людини, щодо питань притулку та Декларації ООН про територіальний притулок.

ВАРІАНТ № 5

1. Повноваження міністерства праці, міністерства юстиції, міністерства внутрішніх справ у сфері регулювання міграційними процесами.
2. Права та обов'язки біженців в Україні.
3. Імміграція і тимчасове перебування іноземців та осіб без громадянства.

ВАРІАНТ № 6

1. Поняття державної міграційної політики. Принципи, об'єкти та суб'єкти державної міграційної політики.
2. Порядок в'їзду іммігрантів в Україну і видачі посвідки на постійне проживання.
3. Підстави для тимчасових обмежень у праві виїзду громадян України за кордон.

ВАРІАНТ № 7

1. Основні напрями державної демографічної політики у сфері міграції населення.
2. Конвенція про статус біженців-загальна характеристика.
3. Положення Конституції України та Закону України «Про біженців» що стосуються інституту притулку.

ВАРІАНТ № 8

1. Загальна декларація прав людини - загальна характеристика.
2. Набуття та втрата статусу біженця.
3. Проблеми повернення раніше депортованих народів на Батьківщину.

ВАРІАНТ № 9

1. Декларація ООН про територіальний притулок – загальна характеристика.
2. Імміграція і тимчасове перебування іноземців та осіб без громадянства.
3. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права-загальна характеристика.

ВАРІАНТ № 10

1. Положення Загальної декларації прав людини, щодо питань притулку та Декларації ООН про територіальний притулок.
2. Характеристика закону України «Про імміграцію».
3. Умови прийняття до громадянства України.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; конференцій; ділових та рольових ігор.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Міграційне право» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності здобувачів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті здобувач отримує за виконані зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати

	вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що здобувач не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де БПК – бали з поточного контролю; САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих здобувачем оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність здобувача на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення здобувачів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться здобувачеві, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться здобувачеві, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Нормативно-технічна документація;

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавство

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 16. – Ст. 146.
3. Про громадянство України. Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 75.
4. Про державний кордон України. Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.
5. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 1. – Ст. 1.
6. Про зовнішню трудову міграцію. Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 49-50. – Ст. 463.
7. Про імміграцію. Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197.

8. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України. Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 18. – Ст. 101.
9. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 179.
10. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання. Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 232.
11. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF>

Основні

1. Баламуш М.А. Метод міграційно-правового регулювання як елемент міграційного режиму України. Порівняльно-аналітичне право. Ужгород, 2016. № 5. С. 181-183
URL: http://www.pap.in.ua/5_2016/54.pdf
2. Голобородько Д.В. Міграційне право України: проблеми становлення як самостійної правової галузі. Публічне право. Київ, 2015. № 1. С. 219– 224.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2015_1_32
3. Дракохруст Т.В. Державна міграційна політика України: особливості й ознаки. Порівняльно-аналітичне право. Ужгород, 2018. № 6. С. 221-224
URL: http://www.pap.in.ua/6_2018/64.pdf
4. Дракохруст Т.В. Про державну міграційну політику: сучасне розуміння. Право і суспільство. Дніпро, 2019. № 2. С. 126-130
URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/2_2019/part_1/23.pdf
5. Дракохруст Т.В. Питання інтеграції громадян України з тимчасово окупованих територій в контексті реалізації державної міграційної політики України. Журнал східноєвропейського права. Київ, 2019. № 63. С. 31-36
URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2019/05/drakokhrust_63.pdf
6. Дудник Р.М. Міграційне право як цілісність. Правова держава. Одеса, 2018. № 30. С. 18–22.
URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/132822/137198>
7. Ковальчук А.Ю. Сучасне розуміння міграції та міграційних процесів в Україні. Порівняльно-аналітичне право. Ужгород, 2015. № 1. С. 182-185
URL: http://www.pap.in.ua/1_2015/54.pdf
8. Макарчук В.В. Місце міграційного права в системі права України. Журнал східноєвропейського права. - 2019. - № 70. - С. 142-147.
9. Міграційне право України : підручник / [С. М. Гусаров, А. Т. Комзюк, О. Ю. Салманова та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України С. М. Гусарова. — Харків : Дім реклами, 2016. — 296 с.
URL: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/3267>
10. Супруновський А.І. Джерела міграційного права України. Підприємництво, господарство і право. Київ, 2017. № 12. С. 201-206.
URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/12/44.pdf>
11. Тиндик Н.П. Адміністративно-правові аспекти протидії нелегальній міграції в зарубіжних країнах. Демократичне врядування. Львів, 2008. № 1. С. 80-88

URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik/fail/N_Tyndyk.pdf

12. Філософсько-правові засади протидії нелегальній міграції та торгівлі людьми у громадянському суспільстві : Навч. посібник для студентів денної та заочної форм навчання (за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. / Бровко Н.І., Даниленко А.С. та інші. – Біла Церква, 2014. 364 с.

Допоміжні

1. Баламуш М.А. Міграційний режим в Україні (адміністративно-правовий аспект) : автореф. дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.07 / М. А. Баламуш ; Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2017. – 22 с.

URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/132854/137210>

2. Римаренко Ю.І. Міжнародне міграційне право : Підручник. Університетський курс // КНУВС. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Ін-т законодавства при ВР України. Ун-т сучасних знань. Маріупольський держ. гуманіт. ун-т. - Київ: КНТ, 2010. 608 с.

3. Turetska Y. Theoretical and practical aspects of the constitutional and legal status of refugees in Ukraine. Visegrad Journal on Human Rights. Bratislava, 2018. № 5 (volume 2). С. 126-131

URL: http://vjhr.sk/archive/2018_5/part_2/22.pdf

Інформаційні ресурси

<http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України

<http://kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України

<http://ccu.gov.ua> – Офіційний сайт Конституційного Суду України

<http://president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України

<http://www.un.org> – Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй

<http://coe.int> - Офіційний сайт Ради Європи

<http://europa.eu.int> - Офіційний сайт Європейського Союзу

<http://echr.coe.int> - Офіційний сайт Європейського суду з прав людини

<http://www.dmsu.gov.ua> - Офіційний сайт Державної Міграційної служби України

<http://www.ukrstat.gov.ua> - Офіційний сайт Державного комітету з статистики України